

TAG UG/Uwch – HEN FANYLEB

0979/51

MATHEMATEG – FP3
Mathemateg Bur Bellach

DYDD MAWRTH, 26 MEHEFIN 2018 – BORE

1 awr 30 munud

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen:

- llyfryn ateb 16 tudalen CBAC (pinc);
- Llyfryn Fformiwlâu;
- cyfrifiannell.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Rhaid dangos gwaith cyfrifo digonol er mwyn egluro'r dull **mathemategol** sy'n cael ei ddefnyddio.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Cofiwch fod angen Cymraeg da a chyflwyniad trefnus yn eich atebion.

1. Mae'r ffwythiant f wedi'i ddiffinio gan

$$f(x) = \cosh^3 x - 2\sinh x.$$

- (a) Darganfyddwch fynegiad ar gyfer $f'(x)$. [2]
- (b) Darganfyddwch gyfesuryn- x y pwynt arhosol ar graff f . Rhowch eich ateb yn gywir i dri ffigur ystyrion. [5]

2. Mae'r ffwythiant f wedi'i ddiffinio gan

$$f(x) = \ln(\cos x).$$

- (a) Darganfyddwch y gyfres Maclaurin ar gyfer $f(x)$ hyd at y term yn x^4 . [7]
- (b) Defnyddiwch eich cyfres i ddiddwytho'r ddau derm ansero (*non-zero*) cyntaf yn y gyfres Maclaurin ar gyfer
- (i) $\ln(\sec^2 x)$,
- (ii) $\tan x$. [5]

3. Darganfyddwch werth yr integryn

$$\int_0^{\frac{\pi}{3}} e^{2x} \sin 3x \, dx.$$

Rhowch eich ateb yn y ffurf $a(1 + e^{b\pi})$, lle mae a, b yn ffracsiynau. [8]

4. (a) Brasluniwch y gromlin C gyda'r hafaliad pegynlinol $r = 1 - \cos\theta$, $0 \leq \theta \leq \pi$. [1]
- (b) Darganfyddwch gyfesurynnau pegynlinol y pwynt ar C , heblaw am y tarddbwynt, lle mae'r tangiad i C yn baralel i'r llinell gychwynnol. [7]
- (c) Darganfyddwch arwynebedd y rhanbarth sydd wedi'i amgáu (*enclosed*) gan C a'r llinell gychwynnol. [5]

5. (a) Dangoswch fod hyd L yr arc sy'n cysylltu'r pwyntiau $(1, 2)$ a $(4, 4)$ ar y gromlin sydd â'r hafaliad $y^2 = 4x$ yn cael ei roi gan

$$\int_1^4 \sqrt{\left(1 + \frac{1}{x}\right)} \, dx. [4]$$

- (b) Defnyddiwch yr amnewid $x = \sinh^2 u$ i ddarganfod gwerth L yn gywir i dri ffigur ystyrion. [8]

6. Mae gan yr hafaliad $\sinh\theta = \cos\theta$ wreiddyn sy'n agos i 0.7. Mae rhywun yn cynnig bod un o'r dilyniannau iterus canlynol yn cael ei ddefnyddio er mwyn cael brasamcan manwl gywir i'r gwreiddyn hwn.

$$A : \theta_{n+1} = \sinh^{-1}(\cos\theta_n), \quad \theta_0 = 0.7$$

$$B : \theta_{n+1} = \cos^{-1}(\sinh\theta_n), \quad \theta_0 = 0.7$$

- (a) Dangoswch drwy ddifferu bod un o'r dilyniannau hyn yn gydgyfeiriol (*convergent*) a bod y dilyniant arall yn ddargyfeiriol (*divergent*). [8]
- (b) Defnyddiwch y dilyniant cydgyfeiriol i ddarganfod gwerth y gwreiddyn yn gywir i dri lle degol. [4]

7. Mae'r integryn I_n wedi'i roi, ar gyfer $n \geq 0$, gan

$$I_n = \int_1^2 x^2 (\ln x)^n dx.$$

- (a) Ar gyfer $n \geq 1$, dangoswch fod

$$I_n = \frac{8}{3}(\ln 2)^n - \frac{n}{3}I_{n-1}. \quad [5]$$

- (b) Trwy hyn darganfyddwch werth I_3 , gan roi eich ateb yn gywir i dri ffigur ystyrlon. [6]

DIWEDD Y PAPUR